

SPRAWOZDANIE
Z REALIZACJI ZADAŃ Z ZAKRESU
WSPIERANIA RODZINY ZA 2019 ROK

Program Wspierania Rodziny
na lata 2017-2019
w Gminie Sokolniki

Opracowanie: Emilia Rebelka

Zatwierdzenie: Kierownik GOPS w Sokolnikach – Ewa Szandala

Niniejsze sprawozdanie zostało sporządzone na podstawie art.179 ust.1 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (T.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1111; zm.: Dz. U. z 2018 r. poz. 2245 oraz z 2019 r. poz. 924 i poz. 1818.). Wójt zobowiązany jest do złożenia Radzie Gminy rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawienia potrzeb związanych z realizacją zadań do dnia 31 marca każdego roku.

Określenie zadań własnych gminy

Katalog zadań zawarty w art. 176 w Ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej pozwala na stworzenie w gminie spójnego systemu pomocy dziecku i rodzinie.

Do zadań własnych gminy zgodnie z ustawą należy:

1. opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny
2. tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny
3. tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa
 - organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających
 - prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci
4. finansowanie:
 - podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny
 - kosztów związanych z udzielaniem pomocy o której mowa w art. 29 ust. 2 tj. (opiece i wychowaniu dziecka, prowadzeniu gospodarstwa domowego, kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych), ponoszonych przez rodziny wspierające
5. współfinansowanie pobytu dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym

6. sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywaniu ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego
7. prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy

Gminny Program Wspierania Rodziny

Program na terenie Gminy przyjęto do realizacji uchwałą Nr XXVIII/160/2017 Rady Gminy Sokolniki z dnia 28 czerwca 2017r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Sokolniki na lata 2017-2019.

Głównym celem programu jest wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej w procesie przywracania ich zdolności do prawidłowego funkcjonowania, w tym również:

1. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzinom z dziećmi
 - zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom żyjących w trudnych warunkach
 - zapewnienie dzieciom i młodzieży z ubogich rodzin posiłków w szkole i przedszkolu
 - zapewnienie pomocy rodzinom, w których stosowana jest przemoc
 - zapewnienie pomocy rodzinom, w których występuje problem alkoholowy
 - współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej
 - współorganizowanie wypoczynku letniego w formie obozu, kolonii z programem profilaktycznym dla dzieci z zagrożonych środowisk
 - współpraca z instytucjami i organizacjami spoza terenu gminy zajmującymi się pomocą rodzinom
2. Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących problemów
 - zapewnienie wsparcia asystenta rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych
 - promocja i realizacja programów profilaktycznych, terapeutycznych i psychoedukacyjnych skierowanych do rodziców i dzieci

- aktywizacja zawodowa rodzin z problemem bezrobocia poprzez organizowanie robót publicznych, prac interwencyjnych oraz staży
- organizowanie zajęć szkolnych i pozalekcyjnych
- zapewnienie dostępności do bezpłatnych konsultacji oraz poradnictwa specjalistycznego
- monitorowanie środowisk zagrożonych uzależnieniami, motywowanie do podjęcia terapii przez rodziców dzieci ze środowisk zagrożonych i monitorowanie terapii rodziców
- systematyczna praca socjalna z rodzinami z problemem opiekuńczo-wychowawczym polegająca min. na diagnozie deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, wydolności opiekuńczo-wychowawczej, zaniedbań względem dzieci w rodzinie, środowisku szkolnym i rówieśniczym
- współpraca z podmiotami na rzecz rodziny spoza terenu gminy w zakresie kreowania i upowszechniania pozytywnych wzorców funkcjonowania rodziny

Wzmocnienie funkcji i roli rodziny poprzez rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych

Asystent rodziny

Zgodnie z wymogami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, gmina realizuje obowiązek zatrudnienia asystenta rodziny od 2013 roku. W chwili obecnej asystent rodziny jest zatrudniony w GOPS w Sokolnikach w pełnym wymiarze czasu pracy.

Asystent rodziny jest profesją w systemie wspierania rodziny, wprowadzoną ustawą o wspieraniu rodziny, której cechami charakterystycznymi są kompleksowe działania podejmowane wobec rodziny i polegające przede wszystkim na towarzyszeniu rodzinie, z zachowaniem profesjonalnych relacji, w pokonywaniu trudności, poprawie funkcjonowania i zmianie niekorzystnych dla rodziny sytuacji kryzysowych.

Asystent rodziny zatrudniony w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sokolnikach realizuje zadania:

- pomoc w poprawie sytuacji bytowej oraz w uzyskaniu samodzielności materialnej;
- udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;

- wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych (zapisy do psychologa);
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych;
- prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną; opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną;
- dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku;
- monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
- współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodzin;
- współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą, o których mowa w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną;
- podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin.

Ponadto w ramach swoich obowiązków każdy asystent rodziny jest zobowiązany zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do opracowania i realizacji planu pracy z rodziną, we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym. W przypadku podejmowania działań na rzecz rodziny, której dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej asystent zobowiązany jest do opracowania i realizacji planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej z uwagi na konieczność skoordynowania działań z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej.

Zadania asystenta rodziny realizowane są zgodnie z przepisami ustawowymi i polegają przede wszystkim na prowadzeniu pracy z rodzinami, u których występuje wiele sprzężonych problemów, do których należą m.in.:

- niskie umiejętności opiekuńczo-wychowawcze oraz brak umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego, uzależnienia, bezrobocie, ubóstwo, przewlekła choroba,

niepełnosprawność, przemoc, wyuczona bezradność, zaburzenia psychiczne, a których występowanie powoduje trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Praca asystenta rodziny odbywa się w miejscu zamieszkania tych rodzin i poza nim, przy aktywnym współdziałaniu i współpracy pracownika socjalnego.

Decyzję o przydziale asystenta rodziny do danej rodziny podejmuje Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Sokolnikach na podstawie wniosku pracownika socjalnego i analizy sytuacji danej rodziny lub sąd właściwy ze względu na miejsce zamieszkania podopiecznego. Zobowiązanie sądowe odbywa się w drodze postanowienia Wydziału Rodzinnego i Nieletnich o zobowiązaniu rodziny do współpracy z asystentem a asystenta do składania półrocznych sprawozdań.

Wspieranie rodziny, w ramach asystenta rodziny jest procesem długotrwałym, dającym bardzo trudno osiągalne i wymierne efekty działania, powodującym doprowadzenie rodziny do istotnych zmian postępowania członków rodziny i ich sytuacji życiowej, niwelowania destruktywnych zachowań członków rodziny, samodzielności w realizowaniu spraw rodzinnych, podniesieniu jakości życia członków rodziny.

Działania asystenta rodziny w 2019 roku ukierunkowane były przede wszystkim na utrzymaniu dzieci w ich naturalnym środowisku. Asystent rodziny **obejmował wsparciem łącznie 12 rodzin, to jest 44 osoby w rodzinie w tym 24 dzieci.**

Mając na uwadze problem występujący w rodzinie:

Sytuacja w rodzinie	Ilość rodzin
Uzależnienia	6
Przemoc domowa, wielodzietność	6
Problemy opiekuńczo-wychowawcze	12
Trudna sytuacja mieszkaniowa	4

W ramach swoich obowiązków asystent rodziny brał udział w zespołach do spraw oceny sytuacji dziecka przebywającego w pieczy zastępczej. Są to zespoły powoływane przez Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie, które monitorują i analizują sytuację rodzin pod kątem możliwości powrotu dzieci do naturalnego środowiska. W 2019 roku asystent rodziny uczestniczył w trzech tego typu zespołach.

Podczas wykonywania swoich obowiązków w 2019 roku asystent brał udział w przesłuchaniu w Sądzie Rejonowym w Wieluniu w charakterze świadka w sprawie zmiany postanowienia w zakresie władzy rodzicielskiej.

W ramach działań podejmowanych przez GOPS w sokolnikach na rzecz poprawy sytuacji rodzin z terenu gminy asystent w porozumieniu z kierownikiem ośrodka opracowywał scenariusze zajęć warsztatowych, w których uczestniczyły dzieci z rodzin objętych asystenturą, przygotowywał pomoce dydaktyczne, prowadził zajęcia integracyjne. Asystent rodziny pracujący w GOPS w Sokolnikach jest również członkiem Zespołu ds Integracji Lokalnej.

W celu wzmocnienia funkcji rodzin z gminy Sokolniki w 2019 r odbyły się:

- warsztaty Mikołajkowe Niespodzianki
- spotkanie dla dzieci Zwyczaj Bożego Narodzenia
- zabawy dla dzieci w Barwach Jesieni
- zorganizowano we współpracy z GOKSiT oraz Biblioteką Publiczną zajęcia podczas wakacji letnich : wycieczkę Las bliżej nas, wakacyjne Koralikowo, czekoladowe zakończenie wakacji
- po raz pierwszy GOPS włączył się w organizację gminnego dnia dziecka – Ciasteczkowo
- zorganizowano dla rodziców i dzieci warsztaty z psychologiem
- prowadzono zajęcia podczas ferii zimowych 2019
- wspólnie z Biblioteką zorganizowano warsztaty „ Chodzi o rodzinę – chodzi o czytanie”
- we współpracy z Urzędem gminy w sokolnikach pożegnano zimę a powitano wiosnę
- odbyło się spotkanie warsztatowe o tematyce wielkanocnej.

Asystent realizując plan pomocy rodzinie współpracował przede wszystkim z przedstawicielami:

- Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej w Wieluniu
- Placówek oświatowych (dyrektor, pedagog, wychowawca)
- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (pracownik socjalny, policja, kurator)
- Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie (koordynator pieczy zastępczej, pedagog, psycholog)
- Komendy Powiatowej Policji w Wieruszowie

Asystent rodziny pracuje z rodzinami wieloproblemowymi. Wymaga to od niego szerokiej wiedzy i umiejętności niezbędnych do realizacji zadań oraz profesjonalizmu zachowań w trudnych okolicznościach.

Model pracy z rodziną objętą asystą rodzinną zakłada współpracę pracownika socjalnego i asystenta rodziny na każdym etapie pracy z rodziną. Współpraca pracownika socjalnego z asystentem rodziny ma charakter ciągły począwszy od fazy planowania, konstruowania długoterminowych celów (w oparciu o narzędzie jakim jest plan pracy z rodziną i kontrakt socjalny), również poprzez pozostałe fazy: realizacji planu (radzenie sobie z napotkanymi przeszkodami, podejmowanie interwencji, dokonywanie koniecznych zmian w ustalaniu celów głównych i szczegółowych zawartych w kontraktach socjalnych i planach pracy współpraca z partnerami w obszarze wspierania rodziny), a także w fazie monitorowania rodziny. Pracownik socjalny w początkowym etapie współpracy służy asystentowi, zarówno posiadaną wiedzą teoretyczną, jak i swoim doświadczeniem w pracy z konkretną rodziną. Natomiast w etapach późniejszych współpraca polega na wymianie posiadanych informacji –często znacznie szerszych ze strony asystenta z uwagi na dużą częstotliwość kontaktów oraz zdobyte przez członków rodziny zaufanie.

Asystent rodziny i pracownik socjalny uzupełniają się w podejmowanych działaniach i wymieniają nie tylko wiedzą na temat danej rodziny ale również swoim doświadczeniem, a wszystko po to aby osiągnąć pozytywne wyniki w podejmowanych działaniach i tym samym jak najlepiej pomóc rodzinom słabszym społecznie.

W 2019 roku, Gmina Sokolniki uczestniczyła w realizacji „Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2019”, którego celem było wspomaganie i wspieranie jednostek samorządu terytorialnego szczebla gminnego w budowaniu systemu wspierania rodzin, przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez dofinansowanie zatrudnienia asystentów rodziny.

Na realizację tego programu pozyskano kwotę 19,770,00 zł, co pozwoliło częściowo pokryć koszty zatrudnienia 1 asystenta rodziny. Wydatki w wysokości 23.194,76 zł zostały pokryte z budżetu gminy.

W związku z art.191 ust 9 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w rodzinnej pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki , o których mowa w ust.1 pkt. 1 , w wysokości:

- 10 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej
- 30 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej
- 50 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej i latach następnych

Gmina Sokolniki w 2019 w ramach środków własnych poniosła wydatek w kwocie 10.756,81 zł w związku z ponoszeniem odpłatności 4 dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych.

Potrzeby związane z realizacją zadań wykonywanych z zakresu wspierania rodziny

- Kontynuacja zatrudnienia asystenta rodziny – możliwość otrzymania dotacji celowej z budżetu państwa.
- Podnoszenie kwalifikacji asystenta rodziny.
- Podnoszenie kwalifikacji pracowników zajmujących się pracą z rodziną poprzez udział w szkoleniach i innych formach kształcenia.
- Zapewnienie środków na współfinansowanie pobytu dzieci w rodzinach zastępczych, placówkach opiekuńczo-wychowawczych.
- Rozwój poradnictwa psychologicznego i prawnego oraz utworzenie grupy wsparcia dla rodzin.
- Realizacja ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” w związku z urodzeniem dziecka z ciężką chorobą i niepełnosprawnością.

W celu osiągnięcia zamierzonych celów, konieczne jest dalsze współdziałanie osób i jednostek organizacyjnych na terenie gminy działających na rzecz rodziny i dzieci, bowiem wyłącznie praca zespołowa stanowić będzie pełne i kompleksowe wsparcie.

